

سهم ۹۷ درصدی تولید و فرآوری یک چهارم عنب در خراسان جنوبی

خراسان جنوبی به عنوان مرکز تولید ۹۷ درصد عنب ایران شناخته می‌شود و در سال‌های اخیر ۲۴ درصد محصول به سمت فرآوری رفته لذا تمرکز بر صنایع تبدیلی یکی از اولویتهای این بخش برای تقویت اقتصاد کشاورزی است.

به گزارش پایگاه خبری صنعت غذا و کشاورزی (اگروفودنیوز)، به نقل از ایرنا؛ خراسان جنوبی در زمره استان‌های خشک و بیابانی کشور قرار دارد و شرایط اقلیم منحصر به فرد این استان باعث شده تا امکان کشت محصولات کم آب‌بر و مقاوم به شوری مانند عنب فراهم شود و نقش بسزایی در اقتصاد منطقه داشته باشند.

عنب، محصولی کم‌آب‌بر است که با آب و هوای خشک منطقه خو گرفته و استان خراسان جنوبی با ۹۷ درصد تولید عنب ایران، رتبه نخست سطح زیر کشت و تولید این محصول در کشور را به خود اختصاص داده است.

کارشناسان گیاهان دارویی معتقدند میوه عنب بیش از ۴۰۰ سال است که به دلیل خواص دارویی در مناطق مختلف این استان کشت می‌شود.

باغات عنب خراسان جنوبی به‌ویژه در شهرستان‌های خوسف، سربیشه، بیرجند و درمیان به‌صورت یکدست قابل مشاهده است و درآمد اصلی تعداد زیادی از روستاییان منطقه را تشکیل می‌دهد.

در حال حاضر عنب در خراسان جنوبی تبدیل به یک محصول مزیت‌دار شده که چون جزو محصولات دارویی نیز به شمار می‌آید، توجه به رونق کشت و فرآوری‌های مرتبط با آن بیش از هر زمان دیگری احساس می‌شود و کارشناسان معتقدند می‌توان از این محصول با برنامه‌ریزی‌های صحیح در جهت توسعه اقتصادی استان گام‌های بزرگی برداشت.

بنا بر اعلام سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی در حال حاضر سطح زیر کشت عنب در این استان بیش از چهار هزار و ۷۰۰ هکتار است و سالانه به‌طور میانگین هفت هزار و ۵۰۰ تن محصول از این سطح برداشت می‌شود.

فعالیت بیش از ۹ هزار بهره‌بردار عنب در خراسان جنوبی

۹ هزار و ۵۰۰ بهره‌بردار در زمینه تولید عنب در استان خراسان جنوبی فعالیت دارند و حدود ۴۵ درصد اشتغال استان در بخش کشاورزی به‌ویژه محصولات راهبردی (زرشک، عنب و زعفران) فعال است همچنین توسعه صادرات این محصولات در دستور کار متولیان قرار دارد.

مرغوبیت عنب خراسان جنوبی چنان است که ۲ رقم عنب سیوجان و ماژان ثبت ملی شده است و حرف اول را در کشور می‌زنند.

از مجموع سطح زیرکشت و تولید عنب خراسان جنوبی، ۸۰۰ هکتار با ۴۵۰ بهره‌بردار فقط مربوط به روستای سیوجان در شهرستان خوسف است.

هر سال از اواسط تابستان فصل برداشت عنب در اکثر شهرها و روستاهای خراسان جنوبی آغاز می‌شود و کشاورزان این خطه کویری و مرزی مشغول برداشت یا قوت سرخ می‌شوند.

از آنجایی که محصول عنب به‌شدت تحت تاثیر وزش باد و گرمای شدید قرار می‌گیرد، این عوامل می‌تواند در زمان نارس بودن عنب، به باغداران خسارت‌هایی را تحمیل کند.

موضوعی که در سال‌های اخیر با تشدید خشکسالی و افزایش بادهای ۱۲۰ روزه سیستان یا قوت سرخ را نیز تحت تاثیر قرار داده و تنها در سال جاری ۲۰ میلیارد تومان خسارت به عنب‌کاران خراسان جنوبی وارد کرده است.

همه این موارد در کنار دست درازی دلالت به محصول عنب سبب شده تا در سالهای اخیر بر توسعه صنایع تبدیلی و فرآوری این محصول توجه ویژه لحاظ شود و در سال "تولید؛ دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین" مورد تاکید قرار گرفته است.

ایجاد صنایع تبدیلی راه توسعه روستاها

مقام معظم رهبری تاکید دارند راه توسعه روستاها، ایجاد صنایع تبدیلی در خود روستاهاست و علت تاکید آن است که ایجاد صنایع تبدیلی در روستاها منجر به بازگشت ارزش افزوده محصولات کشاورزی به روستا و ایجاد اشتغال و درآمد بیشتر برای روستاییان می‌شود.

این اهمیت به‌ویژه در سالهای اخیر در حوزه محصولات راهبردی بخش کشاورزی مورد توجه مسئولان استان خراسان جنوبی نیز قرار گرفته است.

بدون تردید صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی در جلوگیری از ضایعات محصولات کشاورزی، ایجاد ارزش افزوده در بخش کشاورزی، افزایش سطح درآمد روستاییان، بالا بردن بهره‌وری بخش کشاورزی و افزایش سهم اشتغال صنعتی در مناطق روستایی و نیز به عنوان جزئی از فرآیند توسعه روستایی ایفای نقش می‌کند.

مدیر صنایع تبدیلی و غذایی سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی در این باره گفت: تاکنون ۱۶ واحد بسته‌بندی عنب و ۶ واحد فرآوری این محصول با ظرفیت هزار و ۷۴۰ تن در استان راه‌اندازی شده است.

محمدعلی حسینی با بیان اینکه ۲۴ درصد عنب تولیدی استان فرآوری و ۱۳ درصد بسته‌بندی می‌شود افزود: در مجموع ۳۷ درصد این محصول براساس ظرفیت اسمی واحدهای مذکور بسته‌بندی و فرآوری می‌شود.

مشکل عمده سرمایه‌گذاران/ جای خالی استان دارد بین‌المللی عنب

وی بیان کرد: در حال حاضر برای ۳۳ واحد فرآوری و بسته‌بندی با ظرفیت سالانه پنج هزار و ۹۰۰ تن نیز مجوز صادر شده و این واحدها در حال ساخت است.

مدیر صنایع تبدیلی و غذایی سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی گفت: محصولاتی از قبیل پودر عنب، شیره عنب، کنسانتره، دمنوش، قرص و شربت در این استان تولید می‌شود.

وی عنوان کرد: یکی از مشکلات اصلی این است که استاندارد خاص بین‌المللی برای محصولات عنب نداریم و اداره استاندارد اقداماتی در دست اقدام دارد اما فرآیند بسیار طولانی شده است.

حسینی گفت: براساس دستورالعمل سازمان غذا و دارو تا محصولی استاندارد نداشته باشد قادر به دریافت کد بهداشتی نیست لذا تولیدکننده هنگام فروش محصول با مشکل مواجه می‌شود که این مساله سبب شده برخی تولیدات مانند کنسانتره عنب با مشکل مواجه شود.

وی بر لزوم استاندارد فرآوری محصولات کشاورزی تاکید کرد و گفت: عنب تاکنون بیشتر به شکل تازه‌خوری یا به شکل آجیل مورد استفاده عموم قرار می‌گرفت اما به دلیل نداشتن استاندارد بین‌المللی در زمینه فرآوری محصول با مشکل مواجه‌ایم.

مدیر صنایع تبدیلی و غذایی سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی اظهار داشت: اگر پروانه بهره‌برداری را برای این صنایع صادر کنیم در نهایت در حوزه دریافت کد بهداشتی غذا و دارو دچار مشکل می‌شوند.

وی گفت: در این زمینه جلسات متعددی با حضور اداره استاندارد برگزار شده اما هنوز به نتیجه خاصی نرسیده و کماکان موضوع در حال پیگیری است.

حسینی با اشاره به حمایت‌های سازمان جهاد کشاورزی از فعالان صنایع تبدیلی و غذایی افزود: در حال حاضر تسهیلات کم‌بهره ۱۲ درصد به تمامی واحدهای صنایع تبدیلی پرداخت می‌شود.

وی اظهار داشت: از آنجایی که عنب از محصولات کشاورزی خاص استان است متقاضیان می‌توانند تا ۸۰ درصد سرمایه مورد نیاز را در قالب تسهیلات تامین کنند.

همچنین شهریور امسال آیین شکرگزاری عنب با حضور جمعی از مسوولان و بهره‌برداران در قطب تولید این محصول یعنی روستای سیوجان برگزار شد.

معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار خراسان جنوبی در این آیین گفت: این قول را به مردم شهرستان خوسف می‌دهیم که در سطح مجموعه دستگاه‌های اداری و اقتصادی استان این هم‌افزایی و همگرایی وجود دارد برای اینکه بتوانیم در سالی که به نام تولید دانش‌بنیان مزین شده، خروجی خوبی از محصولات بگیریم و بتوانیم ارزش افزوده و زنجیره تولید خوبی در منطقه داشته باشیم.

جواد اشرفی تاکید کرد: در زمینه تسهیلات برای محصولات دانش‌بنیان که بتوانند فرآوری خوبی داشته، در چرخه ارزش افزوده قرار گیرند و افزایش بهره‌وری در واحد سطح را داشته باشیم، همکاری می‌کنیم.

خرید توافقی عنباب برای نخستین بار

رئیس سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی هم گفت: یکی از برنامه‌های حمایتی از کشاورزان استان خرید توافقی محصولات کشاورزی است که امسال برای نخستین بار خرید توافقی عنباب انجام می‌شود.

مهدی جعفری افزود: کد بورسی محصول عنباب به همت صندوق حمایت از بخش کشاورزی دریافت شده و انبار بورسی نیز در خوسف در نظر گرفته شده است که امیدواریم بورس عنباب فعال شود.

وی تصریح کرد: در حال حاضر میانگین برداشت عنباب در هکتار ۲.۵ تن است که این میزان باید به چهار تن و بیش از این افزایش پیدا کند.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی با تاکید بر اینکه قیمت فعلی عنباب با قیمت ورودی نهاده‌ها همخوانی ندارد گفت: بازاریابی و بازاریارسانی محصول از اهمیت زیادی برخوردار است که باید حتما مورد توجه واقع شود.

وی افزود: آنچه امروز مد نظر و در برنامه‌های مختلف پیگیر آن هستیم، این است که سه هدف افزایش بهره‌وری، بازاریابی و فرآوری را دنبال کرده و به آن برسیم.

عملیات اجرایی کارخانه بسته‌بندی و فرآوری خشکبار (عنباب) سیوناب نیز شهریور امسال در روستای سیوجان آغاز شد که مورد استقبال اهالی این منطقه و کشاورزان قرار گرفت.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی بر ایجاد شهرک تخصصی عنباب

در روستای سیوجان تاکید کرد و برای تامین اعتبار مورد نیاز برای تحقق این برنامه مهم از حوزه‌های متعدد قول مساعد داد.

کارشناسان بر این باورند که محصولات راهبردی خراسان جنوبی از جمله عناب، زرشک و زعفران به بخش جدایی‌ناپذیر از فرهنگ این استان تبدیل شده است و فقط نمی‌توان به عنوان محصولات شاخص از آنها نام برد.

توسعه صنایع تبدیلی و فرآورده‌های حاصل از عناب می‌تواند اقتصاد منطقه را دگرگون کند همچنین توجه به تولیدکنندگان این محصول ضریب ماندگاری مردم در روستاها را افزایش می‌دهد.

برای حمایت از کشاورزان در قطب تولید این محصول مشوق‌هایی مانند تعیین استانداردهای بین‌المللی برای فرآوری، بیمه درختان در مقابل خسارت‌هایی از قبیل گرمزدگی و طوفان و ایجاد انبار یا بارگاه و سردخانه عناب مدنظر است.

سرویس خبری: کشاورزی

منبع: ایرنا